

Řád cisterciáků vznikl v roce 1098 ve Francii. Toto nové řádové společenství bylo založeno skupinu benediktinských mnichů pod vedením svatých Roberta, Albericha a Štěpána. Vedení svatým zápalem pro Řeholi sv. Benedikta z Monte Cassino založili klášter v Cîteaux (latinsky Cistercium). Zde má původ i název nového řádu. K rozšíření řádu přispěl sv. Bernard z Clairvaux, který do řádu vstoupil spolu s třiceti příbuznými a přáteli. Sv. Bernard byl velkým ctitelem Ukřižovaného a Matky Boží. Dodnes se modlíme podle jeho slov: Pamatuj, nejdobrotivější Panno Maria, že nikdy nebylo slýcháno, že bys koho opustila, kdo se utíkal pod tvou ochranu...

Cisterciáky přivedl do Mogily ze slezské Lubiąže roku 1222 krakovský biskup Ivo Odrowąż. Bývalá vesnice, jejíž jméno je odvozeno od místa hrobu legendární princezny Vandy, Krakovy dcery, je nyní začleněna do krakovské čtvrti Nowa Huta. Zde byl vystavěn kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Václava spolu s klášterem. Kostel byl vysvěcen roku 1266 krakovským biskupem Janem Prandotou v přítomnosti velkoknížete Boleslava Stydlivého, jeho manželky sv. Kingy a velkého počtu věřících.

V kostele umístěný kříž se brzy proslavil mnoha milostmi a zázraky. U tohoto kříže se modlilo mnoho polských králů, mezi jinými Kazimír Velký, Vladislav Jagellonský, sv. Hedvika královna. Ve velké úctě měli zázračný kříž Pána Ježíše krakovští biskupové i všechny stavy, zvláště pak prostý lid ze všech končin Polska.

Mogilští cisterciáci byli dobrými hospodáři v okolí kláštera. Vysušili močály a bažiny a přeměnili je v úrodná pole a louky. Sílu zkrocené řeky Dlubni využívaly k provozu mlýnů a valchoven. Zřídili rovněž malý dřevěný kostelík sv. Bartoloměje pro potřeby duchovní správy místního obyvatelstva. Dodnes dochovaný kostel pochází z 15. století. Klášterní kostel byl po požárech přestavěn. Z původní budovy se dochoval presbytář, transept a kaple u sakristie. V 16. století vyzdobil mogilský mnich Stanislav Samostřelník kostel a křížovou chodbu krásnými freskami, mezi jinými v presbytáři Zvěstování a nad sakristií a v křížové chodbě Ukřižování. Vyzdobil rovněž klenbu středověké klášterní knihovny. Fasáda kostela byla přestavěna v 18. století v barokním slohu. V téměř slohu byl zhotoven i oltář v kapli sv. Kříže. Polychromie valeného klenutí v hlavní lodi a v bočních lodích pochází z roku 1919 a provedl ji krakovský umělec Jan Bukowski.

Postava zázračného ukřižovaného Ježíše o velikosti 1,92 m je též polychromována. Má přirozené vlasy, který prý podle starého podání rostly. Postava Krista je přepásána tkaninou vyšívánou zlatem. Hlava je nachýlená, oči shlíží na modlíci se věřící, ústa jsou otevřená, jako by mluvila v tichosti. Milý výraz ve tváři, bez známky utrpení, způsobil, že staletá tradice nazývá takto vyobrazeného Pána Ježíše milostivým. Kaple je uzavřena kovanou, pozlacenou mříží, kterou daroval roku 1620 rytíř Štěpán Žóltowski jako votivní dar za záchranu v bitvě s Turky u Cecory. Po staletí přinášeli věřící jako výraz vděčnosti mnohé votivní dary. Velká část z nich

byla rozchváčena Tatary a Švédy, zbytek přešel do rakouského státního pokladu po dělení Polska. Ty, které vidíme nyní, pocházejí z posledních let, a byly darovány vděčnými ctiteli Pána Ježíše Mogilského. Ústní podání a klášterní kroniky zmiňují mnoho mimořádných milostí a zázraků, které vyprosily modlitby věřících obracejících se k ukřižovanému Spasiteli. Některé z nich jsou popsány v brožurce "Krótkie opowiadanie o Cudownym Panu Jezusie Mogilskim."

Kamenný hlavní oltář je rekonstrukcí románského oltáře. Oltářní nástavec tvoří pozdně gotický polyptych z roku 1514. Uprostřed se nachází socha Matky Boží s Ježíškem. Na obou podvojných oltářních křídlech jsou umístěny ve dřevě vyřezávané scény ze života Sv. Rodiny a malované obrazy znázorňující umučení Páně. Také v klášterních chodbách nacházíme cenná umělecká díla, mezi jinými triptych z 15. století představující Matku Boží s Ježíškem a svaté.

Papež Pavel VI. udělil klášternímu kostelu 9. března 1970 titul basilica minor.

Poté, co 9. června 1979 naše poutní místo navštívil papež Jan Pavel II., proudí k zázračnému Pánu Ježíši stále více poutníků, zvláště na noční bdění z prvního pátku v měsíci, který je zasvěcen Nejsvětějšímu Srdci Páně a každoročně během poutní slavnosti Povýšení sv. Kříže, která trvá od 14. do 21. září. Hlavní slavnost se koná v neděli poutního týdne u venkovního oltáře v bývalé klášterní zahradě (dnes náměstí Jana Pavla II.), kde jsou okolo rozmístěna zastavení křížové cesty.

V roce 1998 jsme během poutních slavností poděkovali za 900-leté trvání cisterciáckého řádu. V současnosti žijí cisterciáci na všech kontinentech země a spolu s trapistami je jich okolo 4500. Ve společenství slouží svou modlitbou a prací Bohu a lidem.

Naše adresa:

Opactwo cystersów w Mogile

ul. Klasztorna 11

PL 31-979 Kraków